

D84

BİR POLİTİKA ÖNERİSİ

DİJİTAL ALANDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

Yakın ve somut tehlikeyle sınırlı,
öngörülebilir ve hesap verebilir
bir çerçeve için öneriler

Tarık Beyhan
İstanbul Üniversitesi

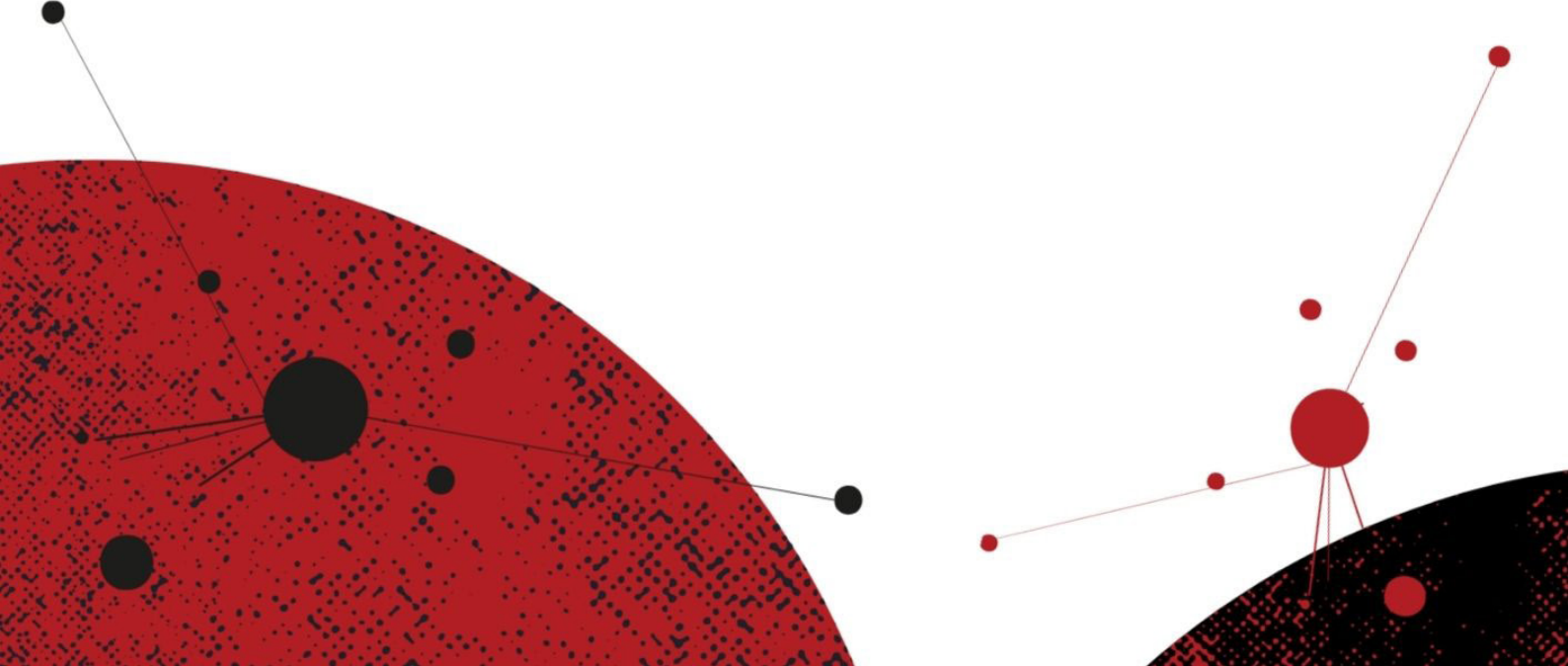

Dr.Volkan Aslan
İstanbul Üniversitesi

DİJİTAL ALANDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ BİR POLİTİKA ÖNERİSİ

Bu öneri, 27 Nisan 2026'da İstanbul'da ve 5 Mayıs 2026'da Ankara'da düzenlenen ve iki yuvarlak masa toplantısının tartışmalarından beslenmektedir. Akademisyen, sivil toplumcu ve siyasetçilerin katılımıyla gerçekleştirilen toplantılar, bir mutabakat üretmek için değil, ortak endişeleri ve ortak çözümleri tartışmak için tasarlanmış ve **Chatham House** kuralları altında yürütülmüştür. Aşağıdaki tespit ve öneriler bu toplantılardan beslenmekle birlikte yazarların kendi görüşlerini yansıtır. Katılımcıların hiçbirini, kurumlarını ya da düzenleyici ve destekleyen kurumları bağlamaz.

1. SORUNUN ÇERÇEVESİ

Türkiye’de dijital alanda ifade özgürlüğüne dair temel sorun yasal boşluk değildir. Sorun, geniş ve muğlak biçimde kaleme alınmış hükümlerin keyfi bir biçimde ve siyaseten zamanlanmış biçimde uygulanmasıdır. Keyfi biçimde uygulanan bu muğlak hükümlerin caydırıcı etkisi, öngördükleri cezalardan daha ağır sonuçlar doğurmaktadır. Dijital alanda kullanılan ifadeler sebebiyle gerçekleştirilen soruşturmalar, gözaltılar ve beraatle sonuçlansalar bile yargılamalar başlı başına bir cezalandırma biçimine dönüşmüş durumdadır.

Bu öneri, dijital alanda ifade özgürlüğünü söz konusu çerçeve içinde ele almaktadır. Amacı, hukuk aracılığıyla dijital alanda ifade özgürlüğünün kullanılmasını zorlaştıran cezalandırıcı yaklaşım yerine, evrensel insan haklarına uygun şekilde yakın ve somut tehlikeyle sınırlı, öngörülebilir ve hesap verilebilir sınırları tanımlamaktır.

2. İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN SINIRLANDIRILMASINDA ÖLÇÜT

İfade özgürlüğüne yönelik her sınırlama, yerleşik ifade özgürlüğü standartlarının üç koşulunu birlikte karşılamak zorundadır: sınırlama açık bir yasal dayanağa dayanmalı, meşru bir amaca yönelmeli ve demokratik bir toplumda gerekli ve ölçülü olmalıdır. Bu çerçevede bir ifadenin sınırlandırılabilmesi için, kümülatif olarak şu unsurların bulunması gerekir:

1. Şiddeti ya da düşmanlığı kışkırtma kastının varlığı;
2. İfadenin yakın ve muhtemel bir tehlikeyi doğurmaya elverişli olması;
3. Sınırlamanın ortaya çıkan tehlikeyle ölçülü ve tehlikeyi önlemek için gerekli olması.

Burada belirleyici ölçüt, tehlikenin fiilen gerçekleşmiş olması değil, yakın ve muhtemel olmasıdır. Bir ifadenin sonradan tehlikeye yol açıp açmadığına bakarak değil, ifade anında somut ve yakın bir tehlike yaratıp yaratmadığına bakarak değerlendirme yapılmalıdır. Rahatsız eden, sarsan, çoğunluğun ya da egemen kurumların hassasiyetlerini inciten ifade, tek başına bu eşiği geçmez. Eleştiri, hiciv ve muhalefet, doğası gereği rahatsız edicidir ve korunması gereken şey de tam olarak budur.

3. ETKİ İLKESİ

Dijital alan herkese teorik olarak bir ses çıkarma ve kitlelere ulaşma imkânı tanır. Ancak bu imkân, herkesin eşit bir etki yarattığı anlamına gelmez. Bir ifadenin yayımlanabilir olması ile kamusal bir sonuç doğurması arasındaki mesafe büyüktür ve bu mesafenin ne hızda kat edileceğini büyük ölçüde platform tasarımları, algoritmik öne çıkarma ve sınırlı kullanıcı kitleleri belirlemektedir. Her paylaşımı, her kısa içeriği, her gönderiyi aynı ağırlıkta ele almak ve her birini ceza hukukunun konusu hâline getirerek hakları kısıtlamak ölçüsüz olduğu gibi kamu kaynaklarının da israfı niteliğindedir. Etki ilkesinin iki sınırı vardır ve bunları birbirinden ayırmak gerekir: Birincisi, bu ilke, kamusal tartışmanın bir parçası olmuş ifadeler için geçerlidir: düşük erişim çoğu zaman düşük etki demektir ve yakın ve somut bir tehlike oluşturmadıkça ifadenin cezalandırılması asıl sorundur. Bununla birlikte belirli bir kişiye yönelen hedefli ve ısrarlı saldırı, örneğin ısrarlı dijital takip ya da koordine edildiği ispatlanabilen karalama veya iftira kampanyaları, erişimden bağımsız olarak ceza hukukunun konusu olabilir.

ÖNERİ:İfadeye ilişkin ceza müdahalesi istisna olmalıdır. Kamusal tartışmaya katkı sunan yaygın ifadeler, somut bir zarara sebebiyet vermedikçe soruşturma konusu yapılmamalıdır.

4. YÖN İLKESİ

İfadeyi sınırlayan her hüküm bir yöne sahiptir. Bu hükümler, zarar görmeye açık bir tarafı somut bir tehlikeye karşı koruyabileceği gibi güçlü bir tarafı eleştiriden de koruyabilir. Önerdiğimiz yön ilkesi, bir sınırlamanın meşruiyetini yönüne göre değerlendirir ve yalnızca tahrik hükümleri için değil, ifadeyi sınırlayan bütün hükümler için geçerli temel bir ölçüt olarak kabul edilmelidir.

Doktrinde ve mahkeme kararlarında sıkça değinildiği üzere siyasetçiler, kamu görevlileri ve egemen kurumlar, sıradan bir yurttaşa kıyasla çok daha geniş bir eleştiriye, hicve ve muhalefete katlanmak zorundadır; rahatsız eden, sarsan, tedirgin eden ifade tam da korunması gereken ifadedir. Bununla birlikte, yakın ve somut bir tehlikeye neden olmadığı açık olan, böyle bir tehlike yaratmak için gereken imkân ve kapasiteye sahip olmayan kişilerin kamusal tartışmanın parçası olan ifadeleri, hangi konuda olursa olsun en geniş haliyle bu koruma kapsamında değerlendirilmelidir.

Buna karşılık, kendini koruyamayacak durumdaki bir kişi veya azınlığın eşit yurttaş olarak güvencesini hedef alan ve o kişi veya gruba karşı düşmanlığı seferber eden ifadeler, sınırlamanın asıl ve dar meşru alanıdır. Sınırlamanın meşruiyeti bu iki durumu birbirinden ayırmaya bağlıdır.

Türkiye’de ifade özgürlüğünü kısıtlayan hükümlerin istismarı tam da bu yön tercihi ile gerçekleşir. Cumhurbaşkanına hakaret, devleti ve kurumları aşağılama, kamu görevlisine hakaret ve halkın bir kesiminin dini değerlerini alenen aşağılama gibi hükümler, uygulamada çoğu zaman kırılmanı değil güçlüyü, azınlığı değil çoğunluğu ya da egemeni korumak yönünde işletilmektedir. Bu hükümlerin ortak kusuru, bir grubun rahatsızlığını ya da bir makamın onurunu, yakın ve somut bir tehlike aranmaksızın sınırlamanın meşru amacı hâline getirmeleridir. Yön ilkesi uygulamadaki bu kusuru görünür kılar: çoğunluğun hassasiyetini, egemen bir inancı ya da kurumları eleştiriden kategorik olarak korumak, ifade özgürlüğüne müdahale için meşru bir amaç değildir.

Örneğin, madde metni oldukça açık olmasına rağmen, Türk Ceza Kanunu 216. maddesinin yorumlanmasında ifade özgürlüğü sıklıkla çiğnenmektedir. İlgili madde uygulanırken bu yön testine tabi tutulmalı ve sadece zarar görmeye açık olan tarafları korumak adına kullanılmalıdır. Kalabalıkların ifadelere karşı dile getirdiği öfkenin kamu barışının bozulması olarak görülmesi, linç kültürünün olumlanması ve teşvik edilmesinden ibaret olacaktır.

ÖNERİ: İfadeyi sınırlayan hükümlerin meşruiyeti, korumanın yönüne göre değerlendirilmelidir. Güçlüyü, çoğunluğu ya da egemen kurumları eleştiriden korumak meşru bir sınırlama amacı sayılamaz; sınırlamanın dar ve meşru alanı, kırılman bir gruba karşı seferber edilen yakın ve somut tehlikeyi önlemek olmalıdır.

5. TAHRİK İDDİASIYLA SINIRLAMA: FAİLİN TESPİTİ

Yön ilkesi bir sınırlamanın kimi koruduğunu sorar. Tahrik incelemesi ise buna ek olarak, yakın tehlikenin gerçek ve doğrudan failinin kim olduğunu tespit etmek zorundadır. Bir ifade soruşturma konusu edilmeden önce, Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 20. maddesinin ikinci fıkrasını yorumlayan Rabat Eylem Planı'nın altı faktörlü kümülatif eşik testi uygulanmalıdır. Sözün geçtiği toplumsal ve siyasi bağlam, konuşmacının statüsü ve etkisi, kışkırtma kastının varlığı, ifadenin içeriği ve biçimi, yayılma kapsamı ve zararın gerçekleşme olasılığı ile yakınlığı değerlendirilmelidir. Rabat Planı bu eşığı bilinçli olarak yüksek tutar ve kastı diğer kusur türlerinden ayırır. Bir içeriğin salt paylaşılması ya da yeniden dolaşıma sokulması kastı kurmaya yetmez; önemli olan tahrik için kışkırtma kastıdır ve bu kasıt tek bir delille değil bağlamsal olarak çıkarsanır. Altı ölçütün tamamı karşılanmadıkça ifade eşığı aşılmış sayılmaz. Bir veya birkaç faktörü karşılamayan ifadeler cezai yaptırımlarla değil, idari ya da özel hukuk kapsamındaki yaptırımlarla karşılaşır.

Bu testin doğru işlemesi, "etki"nin neyin etkisi olduğunun netleştirilmesine bağlıdır. Etki, soyut bir büyüklük değildir; her zaman belirli bir edimin, belirli bir hedefe yönelik yakın ve muhtemel tehlike doğurma ihtimalidir. Bu nedenle etki, her ifade edimi için ve o edimin yöneldiği her hedef için ayrı ayrı ölçülür. Bir ifade, konu edindiği gruba yönelik yakın ve somut bir tehlike üretmediyse ceza hukukun konusu olmamalıdır. Bunun aksine, aynı ifadeyi bağlamından koparıp sahibini hedef göstererek büyüten bir kampanya, bu kez ifadenin sahibine yönelik yakın bir tehlike üretebilir. Bir edimin düşük etkisi konuşmacıyı sorumluluktan çıkarırken, başka bir edimin yüksek etkisinin, etkiyi yaratanı sorumlu kılması bir çelişki değil, aynı testin iki farklı fail ve iki farklı mağdur üzerinde tutarlı biçimde uygulanmasıdır.

Tahrikin failinin tespitinde belirleyici soru tehlikeyi kimin ürettiğidir. Korunan bir ifadenin sahibi, başkaları o ifadeye düşmanlıkla tepki verdiği için tahrik suçu işlemiş sayılmamalıdır. Kendi başına tahrik eşiğini geçmeyen bir eleştiri, hiciv ya da muhalif ifadenin, üçüncü kişilerce bir saldırı gibi yeniden çerçevelendiği ve ifade sahibine karşı düşmanlığı seferber etmek amacıyla kampanya başlatıldığı durumda ilk ifadenin sahibi tahrikin faili değil, aslında hedefidir. Aksi yöndeki değerlendirmeler, tahammülsüz dinleyicilere (hostile audience) ifade özgürlüğünün sınırlarını istedikleri gibi çizme yetkisi tanımak anlamına gelir.

Bu ayrımı çizen şeyin ne olduğu konusunda net olmak gerekir. Bir ifadeyi yeniden gündeme getirmek, alıntılar yapmak ya da haberleştirmek de teknik olarak onu büyütür ve yaygınlaştırır. Eleştirmek için alıntılanan da linç için hedef gösteren de erişimi artırır. Bu nedenle korunan yeniden paylaşım ile tahrik arasındaki çizgi ne amplifikasyonun kendisine ne de sonradan doğan etkiye dayandırılabilir. Aksi hâlde nefret içerikli bir paylaşımı teşhir edip eleştiren gazeteci de sözü büyüttüğü ve bir tepkiye yol açtığı gerekçesiyle fail sayılabilir. Çizgiyi taşıyan şey, kışkırtma kastı ile yönün birleşimidir: ifade, bağlamından koparılıp çarpıtılarak, sahibi hedef gösterilerek ve ona karşı düşmanlık seferber edilerek mi dolaşıma sokulmuştur? Tahriki kuran şey, erişimin büyüklüğü ya da doğan tepki değil, çerçeveleme, hedef gösterme ve harekete geçmeye çağrının kasıtlı biçimde bir araya gelmesidir. Bir kalabalığın kendi bağımsız kararıyla harekete geçmesi ile o kalabalığı belirli bir hedefe kasten yönlendiren kişinin sorumluluğu da farklıdır. İlkinde sorumluluk fiili işleyenlere aitken, ikincisinde yönlendirenin tahrikin faili olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

ÖNERİ: Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve benzeri hükümler, yalnızca yukarıdaki kümülatif test karşılandığında ve tahrikin gerçek faili tespit edildiğinde uygulanmalıdır. Bir ifadenin sahibi, başkalarının o ifadeye verdiği düşmanca ya da şiddet içeren tepki nedeniyle sorumlu tutulamaz. Bir ifadeyi kasten büyütüp sahibini hedef hâline getirme amacı taşıyan koordineli kampanyalarda tahrik sorumluluğu, ifadenin sahibine değil, seferberliği üretilen yönlendirene ait olmalıdır.

6. DAVA AÇMA SÜRESİ

Sosyal medya içeriklerine karşı açılacak davalar bakımından, basın hukukunda süreli yayınlar için öngörülen dört ila altı aylık dava açma sürelerine benzer kısa süreler öngörülmelidir. Türkiye’deki seçici uygulamanın en sık kullanılan araçlarından birisi, yıllar önce paylaşılmış ve etkisi çoktan sönmüş bir içeriğin, siyaseten uygun bir anda yeniden çıkarılarak soruşturma konusu yapılmasıdır. Kısa ve öngörülebilen bir dava açma süresi bu “arşiv madenciliğini” doğrudan etkisizleştirecektir.

Bu ilke, dijital alan bakımından kısmen zaten benimsenmiştir. Basın Kanunu’nun 26. maddesi 2022’de değiştirilerek internet haber sitelerini de kapsayacak biçimde genişletilmiş; günlük süreli yayınlar ve internet haber siteleri için dört, diğer basılmış eserler için altı aylık bir dava açma süresi öngörülmüştür. Yasa koyucunun bu ilkeyi internet haber siteleri bakımından benimsemiş olması, onu dijital ifadenin tamamına, özellikle sıradan kullanıcıların sosyal medya paylaşımlarına genişletmek için sağlam bir dayanak sunmaktadır.

Ancak mevcut düzenlemenin var olan kusuru tekrarlanmamalı ve süre başlangıcı, içeriğin ilk paylaşıldığı tarihe sabitlenmelidir. Mevcut düzenlemede internet haber siteleri için süre, içeriğin yayımlandığı tarihten değil, habere ilişkin suç ihbarının yapıldığı tarihten başlamaktadır. Yayımlandığı tarihte bir etki yaratmamış bir ifadenin ceza hukukuna konu edilmesi ifade özgürlüğünün meşru amaçlarla sınırlandırılması değil, kanunun kötü niyetli kullanımınıdır.

İçeriğin yeniden yayımlanması nedeniyle yeni bir etki doğurma süreci başlatılırsa, içeriği yeniden yayımlayanın tahrik amacı kümülatif teste tabi tutulmalı, orijinal ifade sahibi, yeniden paylaşan kendisi değilse, değerlendirme dışı tutulmalıdır. Zira ifadeyi paylaşıldığı zamanki bağlam ve toplumdan koparmak yeni bir ifade üretmektir. Geçmişte yazılan şeylerin erişilebilir olması, ifadenin bugün tekrar edildiği anlamına gelmez. Eğer bu yaklaşım kabul edilseydi, ikinci el olarak satışa sunulan veya kütüphanelerde erişilebilen her türlü yayın da devam eden yayın sayılabilirdi.

ÖNERİ: Dijital mecralarda yayımlanan ifadeler ve sosyal medya paylaşımlarına ilişkin soruşturmalarda, basın hukukundaki kısa dava açma sürelerine paralel, paylaşımın ilk yapıldığı tarihten işlemeye başlayan bir süre öngörülmelidir.

7. PLATFORM SORUMLULUĞU: İÇERİK

Dijital ifadenin ceza kanununun aşırı kullanımı nedeniyle caydırılmasından kaçınmanın yolu, platformları içerik üzerindeki tek karar verici ve sorumlu kılmak değildir. 5651 sayılı kanunun platformlara her bir içerik üzerinden sorumluluk yüklemesi, platformların ifadeye karşı aşırı kısıtlayıcı olması sonucu doğurabilir. Platformların bu türde düzenlemelere karşı yükümlülükten kaçınmak için içerikleri otomatik biçimde kaldıran sistemlere yönelmesi, korunması gereken ifadeleri engelleyebilir. Bu, ceza hukukunun müdahalesini azaltarak ifade özgürlüğünün korunmasına hizmet etmek yerine özel sektöre sansür yetkisi verilmesi anlamına gelir.

Bu nedenle platformların sorumluluğu, tekil içerikler düzeyinde azaltılırken, sistem düzeyinde artırılmalıdır. Platformun esas yükümlülüğü, tekil bir ifadeyi yargılamak değil, kendi işleyişinin hesabını vermek olmalıdır. Bu yükümlülük somut olarak şunları içermelidir: moderasyon kararlarında şeffaflık ve gerekçe; etkili ve erişilebilir bir itiraz mekanizması; kaldırılan içeriğin makul bir süre saklanması ve algoritmik öne çıkarmanın işleyişine dair hesap verebilirlik. Bir ifadenin tehlikeye neden olabilecek bir etki yaratabilmesini sağlayan çoğu zaman etkileşimi azamileştiren ve kutuplaştırıcı, duygusal olarak yoğun içeriği yapısal olarak öne çıkaran tasarımın kendisidir. Düzenleme de bu tasarımı hedeflemelidir.

ÖNERİ: Platformlara dair düzenlemeler, tekil içeriklerin sorumluluğundan çok usul ve tasarım yükümlülükleri üzerine kurulmalıdır. Moderasyonda şeffaflık ve gerekçe, etkili itiraz hakkı, kaldırılan içeriğin saklanması, algoritmik öne çıkarmanın hesabının verilmesi bu çerçevede zikredilebilir. Otomatik kaldırma uygulamaları, itiraz mekanizmasıyla birlikte yeniden düzenlenmelidir.

8. TAMAMLAYICI MESELELER

İfade özgürlüğüne ilişkin yukarıdaki çerçeve, dijital haklara dair geniş tartışmadan ayrı düşünülemez. Yuvarlak masa tartışmalarında öne çıkan ve bu öneriyle doğrudan bağlantılı birkaç başlık not edilmelidir:

- Veri korumasının modernleştirilmesi gerekir. Yürürlükteki düzenleme on yıl öncesinin çerçevesini taşımaktadır; kamu kurumlarının ve devlete bağlı yapıların uygulamada büyük ölçüde kapsam dışı kalması ve ihlal bildirim yükümlülüğünün yalnızca özel şirketlere yüklenmesi, ifade özgürlüğü ile mahremiyet arasındaki dengeyi zayıflatmaktadır.
- Sosyal medyaya erişimde yaş doğrulaması, çocukların korunması amacının meşruluğuna rağmen, biyometrik veya kimlik verisinin işlenmesi gerekliliği ciddi bir veri sorunu doğurmakta, ayrıca ifade özgürlüğü ve haber alma hakkının meşru olmayan biçimde kısıtlanmasına neden olma riski taşımaktadır.
- Yayın lisansı yükümlülüklerinin geleneksel yayıncılık için tasarlanmış bir çerçeveden dijital habercilik alanına taşınması, editoryal bağımsızlık üzerinde baskı yaratma potansiyeli taşımaktadır.
- Sivil toplumun dijital alandaki yapısal dezavantajı da bir politika sorunudur. Kaynak yaratma ve bağış toplamaya ilişkin kuralların dijital mecralarda nasıl işlediğine dair belirsizlik ve keyfi uygulama, sivil toplum örgütlerinin dijital alanda faaliyet yürütmesini güçleştirmektedir.

Son olarak, devletin hakikatin hakemi olmaması ilkesi korunmalıdır. Neyin doğru, neyin yanlış bilgi olduğuna devletin karar verdiği bir model, ifade özgürlüğüyle bağdaşmaz. Bilgi bütünlüğü sorunlarının karşılığı, dezenformasyonun bir ceza konusu hâline getirilmesi değil, yakın tehlike testinin dar şekilde uygulanması, şeffaflık sağlanması ve karşı söz söyleme imkanlarının güçlendirilmesidir.

9. SONUÇ

Bu öneri tek bir eksen üzerine kuruludur: dijital alanda ifadenin sınırlandırılması, devletin ceza aygıtının keyfi aracı olmaktan çıkarılıp yakın ve somut tehlikeyle sınırlı, öngörülebilir ve hesap verebilir bir zemine taşınmalıdır. Bu eksen, birbirini tamamlayan beş başlık üzerinden somutlaşır.

- Etki ilkesi, erişim imkânının eşit etki anlamına gelmediğini söyler. Kamusal tartışmanın parçası olan ifade, yakın ve somut bir zarar doğurmadıkça aşırı biçimde cezalandırılmamalı; buna karşılık belirli bir kişiye yönelen hedefli ve ısrarlı saldırı, erişiminden bağımsız olarak ve öncelikle koruma tedbiri değerlendirilerek karşılanmalıdır.
- Yön ilkesi, ifadeyi sınırlayan her hükmün kimi koruduğunu sorar. Sınırlama, kırılğan bir tarafı seferber edilmiş düşmanlıktan koruduğunda meşru, güçlüyü ya da egemeni eleştiriden koruduğunda gayrimeşrudur. Bu ilke tahrik hükümleriyle sınırlı değildir; ifadeyi sınırlayan bütün hükümlerin meşruiyetini değerlendiren temel bir ölçüt olarak önerilir.
- Tahrik incelemesinde yakın tehlikenin gerçek faili aranır. Bir ifadenin sahibi, başkalarının o ifadeye verdiği düşmanca tepki nedeniyle sorumlu tutulamaz; sönük bir ifadeyi kasten büyütüp sahibini hedef gösteren seferberliği üretenler, tahrikin gerçek failidir.
- Dijital alandaki ifadeler için dava açma süresi, basın hukukundaki kısa sürelerle paralel biçimde ve ifadenin ilk paylaşıldığı tarihten işletilmelidir. Eski içeriğin siyaseten uygun bir anda silah hâline getirildiği arşiv madenciliğini etkisizleştirme amacı taşır.
- Platformlar, tekil içeriği yargılamak yerine sistemin hesabını vermek üzerine sorumlu tutulmalıdır. Sorumluluk içerik düzeyinde azaltılırken şeffaflık, etkili itiraz ve tasarım yükümlülükleri düzeyinde artırılmalıdır. Bir arada bu öneri, ifade özgürlüğünü hem devletin seçici cezalandırmasına hem de platformların hesapsız eşik bekçiliğine karşı korumayı amaçlar.

YAZARLAR

TARIK BEYHAN, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümü ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunudur. Aynı üniversitenin Uluslararası Soykırım ve İnsanlığa Karşı İşlenen Suçlar Enstitüsü'nde İnsanlığa Karşı Suçlar ve İnsan Hakları yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. İletişim, dijital teknolojiler ve insan hakları alanlarında çalışmalar yürütmektedir.

DR.VOLKAN ASLAN, doktora eğitimini İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Bölümü'nde 2019 yılında tamamlamıştır. 2011 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Ana Bilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Lisans ve lisansüstü düzeyde karşılaştırmalı anayasa hukuku, anayasa yargısı, seçim hukuku ve insan hakları hukukunda dersler veren Aslan'ın bu konularda yayımlanmış birçok eseri de bulunmaktadır.

